

TABVLA RECITATIONVM

IN
ACADEMIA LVDOVICIANA
PER SEMESTRE HIBERNVM

A DIE XV. OCTOBR.

CIDIOCCCLXXXVII.

IN CHOANDARVM.

RECTOR
ACADEMIAE LVDOVICIANAE
D. LVDOVICVS BENIAMIN
OUVRIER
CVM SENATV.

De praefectionibus encyclopaedicis, quas iamiam anno 1702. Io. Christ. Lange in Academia nostra singulari quodam Programmate proposuerat, in praefatione tabulae lectiones actiuas exhibentis disseruimus. Idem ille Langius quum anno 1706. Principibus Hassiacis, qui tum in Academia nostra litteris vacabant, vniuersae eruditionis ambitum adumbrare iuberetur; Prolegomena quaedam ad Encyclopaediam spectantia in libro edidit, quem inscripsit: *Protheoria eruditionis vniuersae, oder, Fragen von der Gelehrsamkeit der Menschen insgemein, zu besondern Dienst und Nutzen der studierenden Jugend, wie auch zum Behuf und Fundament seiner akademischen Praelectionen, ordentlich verfaßt und gründlich beantwortet von F. C. Lange, Giessen bey Mueller, 1706., p. 492., 8.* Prooemium de necessitate talis protheoriae, caput primum de definitione nominali eruditionis, secundum de eiusdem definitione reali, tertium de existentia, quartum de materia, quintum de causa efficiente, sextum de causa impellente, septimum de fine, octauum de norma & exemplari, nonum de forma, decimum de partibus, vndecimum de gradibus, duodecimum de adiumentis, decimum tertium de contrariis, decimum quartum de effectibus, decimum quintum de fortuna & fato, decimum sextum de criteriis, decimum septimum de exemplis & testimoniis, decimum octauum de similibus, decimum nonum de attributis, vicesimum de speciebus eruditionis, vicesimum primum de quatuor eruditorum classibus, vulgo facultatibus, vltimum denique de fructibus, quos homines singuli e scientiis percipere queant, agit. Secundum morem isto tempore receptum Langius in hoc libro erotematibus vsus est, stilumque Germanicum peregrinis vocibus saepissime inquinavit. De necessitate, diuisionem eruditionis in varias scientias certo quodam fundamento firmandi Langius ita persuasus fuit, vt non solum de partitionibus aliorum iudicium tulerit, sed etiam ipse nouam aliquam diuidendi rationem suadere ausus sit. Diadicatis enim illis, qui theologis disputationes de bonis aeternis, reliquis omnibus meditationes de bonis terrenis, & quidem iureconsultis contemplationem bonorum fortunae, medicis bonorum corporis, philosophis bonorum animi assignarunt, refutatis illis, qui theologis oeconomiam salutis, iureconsultis iustitiam, medicis sanitatem, philosophis sapientiam tuendam tribuerunt, Langius ipse finem primum eruditionis studium esse docet, homines cum voluntate diuina conformandi, ita, vt Theologia verum Dei cultum, Iurisprudentia cultum moralem hominum, Medicina cultum naturalem rerum creaturarum praecipiat. Philosophiae partes esse putat animum ad illa praeparandi, ideoque eius esse cultum, quem *idonealem* appellat, contendit. Philologiam & Historiam cum Philosophia ita coniungit, vt illam ad Philosophiam instrumentalem, hanc ad Philosophiam ex-

perimentalem referat. Schema quoddam classium, in quas artes mechanicae secundum eius opinionem segregari possunt, p. 653 - 655, delineauit. Definitio *Encyclopaediae*, quam protulit, perfecta satis & accurata, haec est: Ein kurzer und *systematischer* Begriff von allen Theilen der Erudition, und der dahin gehoerigen Disciplinen, welcher dazu dienen soll, dass man nicht nur die Natur und Absicht einer jeden Disciplin an sich daraus erkenne, sondern auch den *Zusammenhang* und gemeinschaftliche Verbindung ihrer aller daraus abnehmen, und uebersehen koenne. — Protheoria ista *Langii* tunc temporis a viris doctis tantis plausibus excepta est, vt etiam in aliis Academiis plures Professores eam in praelectionibus adhererent, v. c. Ictus Altorfinus *Roetenbec. Christianus Imker* 1714. eam in epitomen tabulasque synopticas, quas *Lineas primas eruditionis* vniuersae appellauit, rededit. — Maiora deinde *Langius*, quum iam Idsteinam abiisset, molitus est, atque id potissimum egit, vt societas quaedam plurium eruditorum vnitis viribus omnes omnium scientiarum libros inspiceret, quae explorata in illis & vtilia inuenerit, in aphorismos breuiore contraheret, eosque *Opus recoguirtionum vniuersalium*, seu *Index vniuersalis scientiarum*, seu *Historia eruditionis vniuersae* inscriberet. Quod quidem consilium *Leibnitius* ipse comprobauit, vt litterae eius ad *Langium* missae testantur. Primam eius rei notitiam cum eruditio communicauit commentatiuncula, quae inscripta est: *Eines um das gemeine Beste redlich bekuemmerten Anonymi hoechst noethig erfundene Betrachtung von dem gesamten Wesen der menschlichen Gelahrtheit*, 1716., 4to. Quum vero singulos talis societatis sodales, ipsumque eius antistitem salariis largioribus incitare atque remunerari cuperet, sumtusque ad eam rem necessarios tantos esse perspiceret, vt ab uno principe priuatoe vix impendi possint, omnes, quibus eruditio curae cordique sit, ad pecuniam in commune conferendam hortatus est scripto quodam: *Besondere Adresse, auch Vorschlag und Bitte an einige Freunde, Goerner, und Parronen*, 1716. 4to. Tanta pecuniae indigere institutum illud docet, vt quotannis 1986. Floreni erogari possint, quam pecuniae summam quomodo symbolis conferri posse crediderit, miramur. Perpauci re vera inueniunt, quibus impensam in eam rem facere liberet, id quod *Langius* ipse narrauit in libello: *Summarischer Bericht, betreffend ein gemein erspriesliches Vorhaben*, 1719., 4to., in quo etiam nomen societatis indicauit, quam quidem *Societatem recoguiscentium* appellare decreuerat, ad imitationem aliarum societatum, quae tunc in Germania vigeabant, v. c. *Societatis Disquirentium*, quae Ienae autore Io. Andr. *Bosso* 1612., & *Societatis Scrutantium*, quae Kiloniae 1699. instituta fuerat. Iterum *Langius* anno 1720. conatus suos eruditionis, commendauit ampliori libello: qui inscriptus est: *Ausfuehrliche Vorstellung von einer neuen und gemein ersprieslichen Anstalt, welche unter Hochfuerstlich Nassauischen Auspiciis unter dem Namen einer Societatis vniuersalis recoguiscentium gewisse Acta Eruditorum recognitionum nach und nach herausgeben will, Idsteinae* 1720., 4to. Minores illae commentationes huic libro insertae sunt, additumque specimen, in quo obseruationes quaedam selectae ad ipsam introductionem in eruditionem vniuersam pertinentes continentur. Etsi labores illi omnes in irritum ceciderint, ardor tamen viri eximius, quo rem tot difficultatibus obstruam suscepit, laudem meretur omnium, qui iustum tali operae pretium statuere possunt. Quamuis amor litterarum, *Commilitones aestuematissimi*, plerumque non iis praemiis ornetur, quibus dignus est, tanta tamen omnes, qui eo flagrant, suauitate oblectat, vt lucro aliisque fortunae donis aequo animo careant. Complures *Vestrum* non tam de pane lucrando, quam de mente excolenda, rerumque vtilium cognitione acquirenda sollicitos esse nouimus. Quare tam *Encyclopaediae vniuersalis*, quam singularum scientiarum omnium, quae ad eruditionem referuntur, praelectiones hac in tabula oblatas Vobis multis verbis commendare superuacaneum esset.

LECTIONES THEOLOGICAE.

D. IOH. GEORGIUS BECHTOLD hora VIII. partem theologiae dogmaticae alteram, duce ven. Doederlein, praeleget. Hora VIII. Ven. Titmanni theologiam moralem integram interpretabitur. Hora XI - XII. Canonem apostolicum, vna cum apocalypsi nuper absolutum, denuo interpretabitur, initium commentationis ab epistolis ad Romanos, & Corinthios facturum. Paratus quoque erit ad collegia examinatoria & exercitia catechetica.

D. LVDOVICVS BENIAMIN OUVRIER h. VIII - IX. Theologiam dogmaticam duce Seilero docebit. IX - X. Theol. moralem ex Lessio proponet. X - XI. historiam ecclesiasticam N. T. enarrabit ad Moshemii Institutiones. Duabus per hebdomadam diebus h. XI - XII. examinatorium in theol. dogmaticam habebit cum Dm. Auditoribus suis. Post meridiem hor. II - III. diebus Lunae & Iouis offert homileticas exercitationes.

IO. CHRISTOPH. FRID. SCHVLZ hor. VIII - Theologiam moralem ex TITTMANNO (Edit. II.) praecipiet. Hor. IX-X. Epistolas Pauli breuiiores ex GRIESBACHIANA textus recensione interpretabitur. Hor. X-XI. exercitationes catecheticas, filium libelli NIEMEYERIANI: Entwurf der wesentlichen Pflichten christlicher Lehrer, nah den verschiedenen Theilen ihres Amts, Halae 1786. sequuturus, instituet.

LECTIONES IVRIDICAE.

D. IO. CHRISTOPH. KOCH hor. IX & XI. Pandectas ex HELLFELDIO, hor. X. ius Canonicum e BOEHMERO, hor. II. ius Criminale e compendio suo tradet. Disputatorium quoque & Examinatorium offert.

D. IO. DAN. HENRICVS MVSAEVS *Privatim* Hor. VIII-IX. *Ius publicum* S. R. I. PÜTTERO, Hor. II-III. *Ius Germanicum privatum* SELCHOVIO praeunte tradet. Hor. III-IV. *Processum* summorum Imperii tribunalium docebit, PÜTTERI Epitome vsurus. *Publice, Ius mercatorum & cambiale* ex libris suis tradet; nec iis deerit, qui *praelectiones encyclopaedicas* siue introductorias in vniversum studium iuris desiderant. Scholas *elaboratorio-practicas* denuo aperiet.

D. HELVICVS BERNHARDVS IAVP hora I-II. *historiam Imperii R. G.* enarrabit ad filium PÜTTERI. Hora III-IV. *ius feudale* duce BOEHMERO tradet. *Ius privatum principum* binis per hebdomadem horis proponet.

D. IO. GODOFR. SIGISM. ALBR. BVCHNER. *Publice* singulis diebus mercurii hora V-VI. *ad lib. 49. D. de appellationibus* commentabitur. Eadem hora singulis diebus veneris collegium disputatorium in usum selectissimorum auditorum *gratis* aperiet. *Privatim* hora VIII-IX. praelectiones ad *Heineccii elementa iuris civilis secundum ordinem institutionum* instituet. Hora X-XI. *historiam iuris* duce SELCHOVIO docebit. Hora XI-XII. *principia iuris naturae & gentium* filium libelli ill. HOEPFNERI sequuturus, tradet.

LECTIONES MEDICAE.

D. IO. WILH. BAVMER, Medic. Prof. primar. hor. IX. antemeridiana chemiam practicam, ad sua praecepta, typis profantia, tradet, atque experimenta chemica diebus consuetis, in laboratorio suo, rite instructo, diligenter & accurate instituet. Hor. X. In vtriusque medicinae Studioforum commodum, Io. Zach. Platneri institutiones chirurgiae rationalis dilucide explicabit. Hora XI. Doctrinam de morbis chronicis pathologico-therapeuticam, ad sua praecepta, breui in lucem sensim proditura, vt practicus medicinae veteranus, viribusque adhuc validus, proponet. Praeter ea ad quamcunque historiae naturalis & medicinae partem tradendam, eas poscentibus, bene instructus, paratusque erit.

D. IO. LVD. FRID. DIETZ. H. VIII-IX. Physiologiam praeunte Metzgero, h. IX-X. Anatomiam theoreticam duce Plenckio explicabit. Anatomiam practicam horis consuetis docebit. Alia desiderantibus haud deerit.

D. CAROLVS. GVILIELMVS CHRISTIANVS MVLLER, *privatim* h. I-II. Philosophiam naturalem, *Becmanno* praeunte, docebit. H. II-III. Pharmaciā ex breuiario cl. *Rezii*, sub perpetua formularum dispensatoriorum pharmac. vsitatorum comparatione & virtutum medicaminum ibidem traditorum commemoratione, persequetur. *Privatissime* h. III-IV. Therapiam specialem continuabit. Nec denegabit iis officium suum, qui historiam naturalem addicere, vel in chemia mechanica & oeconomica exerceri cupiunt.

LECTIONES PHILOSOPHICAE.

ANDREAS BOEHM, Log. Met. & Mathem. P. P. P. Bibl. Acad. Praef. Hora VIII. *logicam*, h. IX. *metaphysicam*, secundum propria compendia h. II. *mathesin puram*, h. III. *applicatam* vel *algebraam* docebit ad ductum compendii *Wolfiani*. Bibliotheca consuetis temporibus patebit.

D. CHRISTIANVS HENRICVS SCHMID, Prof. Poet. & Eloqu. P. O. *Publice* Hor. V - VI. *Encyclopaediam* scientiarum omnium e libro suo: *Abriss der Gelehrsamkeit* tradet. *Priuatim* Hor. II - III. *Antiquitates Romanas* duce *Rullmanno* enarrabit. Hor. III - IV. nonnullos *Taciti* libros, vel, si auditores malint, *Iuuenalis* fatiras explicabit. Hor. IV - V. *Aesthetics* elementa praeunte *Riedelio* docebit.

HENR. MART. GODOFR. KOESTER Hist. P. P. O. *Historiam vniuersalem* Hor. XI. *Historiam Europae* hor. X. ad *Compendia* sua; *Historiam ecclesiasticam* ad *Comp. Schroeckhianum* hor. III. *Philosophiam moralem* hor. IV. ad *Comp. proprium* docebit, ad alias praelectiones historicas v. g. in *Imperii R. G. Procerum* *historiam* paratus.

GVIL. FRID. HEZEL, Philos. D. LL. OO. & Antiqq. Sacrr. P. P. O. Hor. X - XI. Sexies per hebdomadem *leges grammaticas Hebraeorum* docebit, e libro suo *minori*, hoc ipso anno typis excipito (*Kuerzere Hebraeische Sprachlehre*); large addita praxi analytica. — Hor. XI & XII. interpretabitur praestantissima *Psalterii* carmina. — Ad docendas alias dialectos orientis populorum paratissimus.

D. AVG. FRID. GVHLIEL. CROME, *Oecon. ac Politic.* P. P. O. *Politicae & Politiae* praecepta, hora III. ad *Achenwallii* librum, (*Staatsklugheit, &c.*) omni fide ac industria tradet. Hora IV. *Statisticam* — vt dicunt — *ciuitatum earum*, quarum notitiam *altera pars* compendii *Achenwallii*, ex recensione *Schloezeri & Sprengelii* sistit, diligenter docebit. *Geographiam politico-cameralem praecipuorum Europae regnorum*, horis Auditoribus commodis, proponet, filium libelli *Fabri* sequenturus. Ad praelectiones denique in *Technologiam*, & in *rei mercatoriae Scientiam*, (*Handlungs-Wissenschaft*), nec non in *Historiam rerum publicarum Europ. mercatura celeberrimum*, — (*Handlungs-Geschichte der vornehmsten europ. Staaten*) — quam maxime paratus.

GEORG. FRID. WERNER hor. VIII - IX. *Architecturam ciuilem oeconomicam*. H. X - XI. *Geometriam practicam* docebit. Ad *Mathesin puram & applicatam* quoque paratus.

LECTIONES EXTRAORDINARIAE.

IO. FRIDER. ROOS Philos. D. & P. P. E. O. h. VIII - IX. *historiam vniuersalem* h. IV - V. *historiam Europaeam* enarrabit. *Isocratis Panegyricum* e secunda editione *Mori* interpretabitur hora Auditoribus commoda; nec non *scholas priuatissimas* desiderantibus aperiet.

Praeter ista Generosissimis Nobilissimisque Ciuibus de *luculenta equitandi, pugnandi gladio saluandique palacstra, Anglica, Gallica & Italica* linguae scholis, per magistros eorum peritissimos, publice constitutos, abunde prospectum est.